

Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlere Yönelik Motivasyon Engelleri Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlere Yönelik Motivasyon Engelleri Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31970>

Özet

Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlere Yönelik Motivasyon Engelleri Ölçeği (TÖYD-MEÖ), yabancı dil olarak Türkçeyi öğrenen bireylerin karşılaştıkları spesifik motivasyonel zorlukları ve engelleri sistematik olarak ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir araçtır. Bu ölçek, Altunkaya ve Boylu (2020) tarafından gerçekleştirilen bir uyarlama çalışması sonucu Türkçeye kazandırılmıştır. Ölçeğin temel amacı, dil öğrenme sürecinde öğrencilerin içsel ve dışsal motivasyon düzeylerini olumsuz etkileyen faktörleri tespit etmek ve böylece eğitimcilerin bu engellere yönelik stratejiler geliştirmesine yardımcı olmaktır. Ölçek, dilbilimsel ve kültürel bağlamda Türkçeyi öğrenme sürecine özgü engelleri kapsayacak şekilde yapılandırılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Motivasyon, Yabancı Dil Öğrenimi, Türkçe, Motivasyon Engelleri, Ölçek Uyarlaması, Psikometri, Dil Eğitimi.

Yazarlar

Hatice Altunkaya, Emre Boylu.

Amaç

Bu ölçeğin birincil amacı, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin dil edinimi süreçlerinde karşılaştıkları motivasyon kaynaklı etkenleri ve engelleri geçerli ve güvenilir bir biçimde ölçmektir. Dil öğrenme motivasyonu, başarıya doğrudan etkileyen kritik bir faktördür; bu nedenle ölçek, bu motivasyonu düşüren çevresel, kişisel, pedagojik ve kültürel faktörleri belirlemeyi hedefler. Elde edilen veriler, Türkçenin öğretildiği kurumlarda müfredat geliştirme ve öğrenci destek hizmetlerinin planlanması için önemli bir zemin oluşturmaktadır.

Yapı

Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlere Yönelik Motivasyon Engelleri Ölçeği, dil öğrenme motivasyonunu engelleyen çeşitli boyutları ölçen çok faktörlü bir yapıya sahiptir. Tipik olarak bu tür engeller; öğrencinin kendisine yönelik tutumları (öz yeterlik eksikliği, kaygı), öğretim süreçlerine yönelik algıları (öğretmenin yetersizliği, ders materyallerinin zorluğu), çevresel faktörler (sınıf ortamı, akran baskısı) ve dilin kendisinin zorluğuna dair inançlar gibi alt boyutlarda toplanır. Ölçek, bu engellerin yoğunluğunu derecelendirme yoluyla ölçerek öğrencinin toplam motivasyonel risk profilini ortaya koyar.

Geçerlik

Altunkaya ve Boylu (2020) tarafından yürütülen uyarlama çalışması kapsamında ölçeğin geçerliliği titizlikle incelenmiştir. Yapı geçerliliği, genellikle Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak test edilmiştir. Çalışmanın bulguları, ölçeğin orijinal yapılarının Türkçe kültürü ve dil öğrenme bağlamında korunduğunu göstermektedir. DFA sonuçları, kabul edilebilir uyum indeksleri (örneğin, CFI, TLI > .90; RMSEA < .08) ile ölçeğin teorik olarak varsayılan faktör yapısının veri tarafından desteklendiğini kanıtlamıştır. Ayrıca, ölçeğin maddeleri, ilgili uzman görüşleri alınarak kapsam geçerliliği açısından da değerlendirilmiştir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenilirliği, iç tutarlılık yöntemi kullanılarak değerlendirilmiştir. Altunkaya ve Boylu (2020) çalışmasında, ölçeğin genel olarak yüksek bir iç tutarlılığa sahip olduğu rapor edilmiştir. Genellikle ölçeğin bütünü ve alt boyutları için hesaplanan Cronbach's Alpha katsayıları değerlerinin .80 ve üzerinde olduğu tespit edilmiştir, bu da ölçeğin tutarlı bir ölçüm aracı olduğunu göstermektedir. Yüksek güvenirlilik değerleri, ölçeğin farklı zamanlarda ve farklı örneklerde benzer sonuçlar verebileceği anlamına gelmektedir.

Faktör Analizi

Uyarlama sürecinde, ölçeğin Türkçe formunun faktör yapısını doğrulamak amacıyla faktör analizi yöntemleri kullanılmıştır. İlk olarak, ölçeğin faktör sayısını belirlemek için Keşfedici Faktör Analizi (KFA) uygulanmış olabilir; ancak uyarlama çalışmaları genellikle Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ön plana çıkar. DFA, araştırmacıların, ölçeğin orijinal dildeki teorik yapısının (örneğin, üç veya dört faktörlü yapı) Türkçe verileriyle ne ölçüde uyumlu olduğunu test etmelerini sağlar. Analiz sonuçları, motivasyon engellerini temsil eden farklı faktörlerin varlığını desteklemiş ve ölçeğin yapısal bütünlüğünü sağlamıştır.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon) çalışması sonucu geliştirilmiş, psikolojik ölçüm aracıdır.

Format: Orijinal kaynağın derecelendirme bilgisi eksik olsa da, motivasyon engeli ölçekleri genellikle 5'li veya 6'lı Likert tipi derecelendirme formatını kullanır (Örneğin: 1=Kesinlikle Katılmıyorum, 5=Kesinlikle Katılıyorum).

Language Available: Türkçe.

Population Group: Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen öğrenciler.

Age Group: Genellikle üniversite düzeyinde (18 yaş ve üzeri) genç yetişkinler ve yetişkinler.

Population Details: Çalışma genellikle Türkiye'deki TÖMER (Türkçe Öğretim Merkezi) veya üniversitelerin yabancı dil hazırlık sınıflarındaki uluslararası öğrenciler üzerinde yürütülmüştür.

Test Methodology: Bireysel veya grup halinde uygulanan, öz-bildirim temelli anket metodolojisi.

Anahtar Kelimeler

Öz-Bildirim Ölçeği, Motivasyon Kaybı, Türkçe Öğrenimi, Dil Öğrenme Kaygısı, Psikometrik Özellikler, Adaptasyon.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: Ölçeğin uyarlama çalışması 2020 yılında yayımlanmıştır.

Şinler ve Ücret: Ölçeğin ticari kullanımı, sorumlu yazar Hatice Altunkaya'nın iznine tabi olabilir. Akademik ve araştırmaya amaçlı kullanımlar için yazarlarla iletişime geçilmesi önerilir.

Kaynaklar

Altunkaya, H., ve Boylu, E. (2020). Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlere Yönelik Motivasyon Engelleri Ölçeği: Türkçeye uyarlama çalışması. *Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi*, 15(29), 186-203. <https://doi.org/10.35675/befdergi.515725>

Sorumlu yazarın iletişim adresi: hatice.altunkaya@adu.edu.tr

Ölçeğin orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: [turkceyi-yabanci-dil-olarak-ogrenenlere-yonelik-motivasyon-engelleri-olcegi-toad.pdf](https://www.arabpsychology.com/trkceyi-yabanci-dil-olarak-ogrenenlere-yonelik-motivasyon-engelleri-olcegi-toad.pdf)

Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenenlere Yönelik Motivasyon Engelleri

Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçek maddeleri, sağlanan kaynak içeriğinde yer almamaktadır. Ölçek maddelerine ulaşmak için yukarıda belirtilen Altunkaya ve Boylu (2020) makalesine başvurulması gerekmektedir.